

Kütüphanelerde Web Sitesi Hazırlama Uygulama Semineri

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Adnan Menderes Üniversitesi

26 Ekim 2001

Dr. Hatice Kübra Bahşıoğlu

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

 Erişim: yapılanma, duyurma ve sınırlamalar

Erişim yapısı, kaynakların bulunabilirliği

 Kullanıcının bilgi arama davranışı
Örneğin, bir dergi koleksiyonu için dergi adına göre bir liste hazırlanırken, ders kaynakları için konuya veya ders adlarına göre bir düzenleme yapılabilir.

 Diğer bir seçenek, arama mekanizması

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

Yayınlamak ve Duyurmak

- ☒ Yenilikler, eklemeler ve değiştirmeler duyurulmalıdır.
- ☒ “What’s New”, “Haberler”, “Duyurular” vb,
- ☒ E-posta grupları veya e-duyuru listesi
- ☒ Bülten, poster, bookmark, öğrenci bülteni vb. geleneksel yolları kullanmak
- ☒ Akademik kütüphanelerde, ders programlarıyla e-kaynakların bütünleştirebilmesi

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

Sınırlamalar

- ☒ Belirli bir kullanıcı grubuna erişim hakkı
- ☒ Özel bir IP bloğundan erişim hakkı
- ☒ Kütüphane veya kampus dışından da erişime olanak, geçerli bir IP adresine sahip bir çevirmeli aę sistemi veya kullanıcı adı / şifre sistemi gibi..
- ☒ Sınırlamalar, mutlaka e-kaynağın bağlantısı yanında açıkça belirtilmelidir.
- ☒ Kullanıcıların kütüphane veya kampus dışından da bu kaynakları kullanma isteklerindeki artış, sınırlamaları zorlamaktadır.

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgi/Doküman Formatları

Format ve Seçimi

- Farklı formatlar : Metin, HTML dokümanı, PDF, tablolar, görüntüler, veri tabanı gibi...
- E-kaynakların formatı ve kapsamı iyi incelenmeli
- Basılı dokümanlar bir tarayıcı (scanner) ile sayısallaştırılabilir
- Sayısal dosyalar etiketlenerek HTML dosyasına dönüştürülebilir
- Popüler yazılım paketleriyle veri tabanları üretilerek web üzerinden erişime açılabilir

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgi/Doküman Formatları

Teknik destek

- ✘ E-kaynakların nasıl sunulacağı planlanmalı, kaynağı yüklerken ve işletirken teknik destek gerekli mi?
- ✘ Web erişimli yerel veri tabanları, e-kaynaklar geliştirilmesi planlanıyorsa teknik destek gerekli
- ✘ Grup çalışması; kütüphaneci, bilgi işlem elemanı ve tasarımcılar

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

E-Kaynaklara Ulaşım

- ◆ Erişimin düzenlenme biçimi
  - ◆ Kaynağın formatı
- Yaygın seçenekler,
- görüntüleme (online viewing)
  - yazdırma (printing)
  - indirme (downloading)
  - e-posta (e-mail)

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

Çevrimiçi görüntüleme (Online Viewing)

- ◆ Metin, HTML, PDF dosyası, imaj dosyası ve tarayıcılar içinde görüntü veren dokümanlar
- ◆ Bazı ses ve hareketli görüntü dosyası vb. özel yardımcı uygulamalar isteyebilir.
- ◆ Yönlendirmeler ve uygulamanın indirilmesi için bağlantılara yer verilmelidir.

Yazdırma (Printing)

- ◆ Tarayıcı uygulamaların veya özel yazılımların yazdırma seçenekleri

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

İndirme (Downloading)

- ◆ E-kaynaklar, disk, disket vb. bir ortama alınabilir
- ◆ Tarayıcı üzerinde yapılandırılmış veya arayüze eklenmiş seçenekler kullanılabilir.
- ◆ Büyük boyutlu olanlar, daha kolay indirme veya taşıma için sıkıştırılabilir.
- ◆ Ticari olarak sağlanan kaynaklar için erişim sınırları olabilir.

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

E-Posta (E-Mail)

- ◆ Çoğu e-veri tabanları, istenen bibliyografik kayıt, öz veya tam metni kullanıcının e-posta adresine gönderilmesini sağlar.
- ◆ Kullanıcı profiline göre oluşturulmuş güncel duyuru hizmeti e-posta ile yapılmaktadır.
- ◆ Çevrimiçi katalog taraması sonuçları, yeni yayınlar, kütüphane haberleri ve yardım dosyaları da e-posta ile kullanıcıların dikkatine sunulabilir.

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Bilgiye/Dokümana Erişim

Yardımcı uygulamalar

- Bazı dosyalara/kaynaklara ulaşım için yardımcı yazılımlara gereksinim vardır.
- PDF dosyaları için Adobe Acrobat Reader
- RealAudio/RealVideo için Real Player
- Yardımcı uygulama gerekiyorsa açıkça belirtilmeli Yazılımın sağlanabileceği siteye bağlantı yapmak, yardım dosyaları veya yönlendirmeler koymak

Kütüphane Kullanıcıları için İçeriğin Zenginleştirilmesi II

Sonuç olarak,...

kullanıcıların sitenizde aradığı bilgiyi bulması, hazırladığınız zengin bir içeriğe ve bu bilgiyi tutarlı, anlamlı, göze hoş gelen bir tasarımla sunmanıza bağlıdır.

Ve...

Afiyet Olsun....